

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **Ing. V. R.,** zastoupen Mgr. Martinem Vovsíkem, advokátem, se sídlem Malá 6, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, týkající se žaloby proti rozhodnutí ministra obrany ze dne 7. 4. 2011, č. j. 232-2/2011-1070, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2015, č. j. 8 A 134/2011 - 25.

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Dne 3. 3. 2011 žalobce požádal podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, žalovaného o poskytnutí kopie informační zprávy pro ministra obrany č. j. D143-6/2006/DP-4730-XI ze dne 30. 4. 2007 ve věci „Situace ve Vojenském zpravodajství – souhrnná zpráva“ (dále jen „ informační zpráva“), a to v úplné podobě, včetně veškerých případných příloh s tím, že podle informací v médiích tato zpráva (dle původního sdělení žalovaného podléhající utajení ve

stupni „důvěrné“, tj. výluce dle § 7, popř. i dle § 11 odst. 4 písm. c) zákona 106/1999 Sb.) měla být odtajněna.

[2] Žalovaný jako povinný subjekt žádost dne 9. 3. 2011, pod č. j. 440/2011-1140, odmítl s odkazem na § 11 odst. 4 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť informační zpráva se týká plnění úkolů zpravodajských služeb.

[3] Rozklad žalobce ministr obrany rozhodnutím označeným v záhlaví zamítl a rozhodnutí Ministerstva obrany potvrdil. Námitku žalobce, že informační zpráva se netýká plnění úkolů zpravodajských služeb ve smyslu § 5 a § 8 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách, tj. úkolu, který by jim uložil oprávněný subjekt, ministr obrany odmítl. Uvedl, že informační zpráva a její obsah pochází z činnosti zpravodajské služby. Základní rozsah působnosti Vojenského zpravodajství vymezuje ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb. Zjistí-li Vojenské zpravodajství při výkonu své působnosti informace, které mají jakoukoliv souvislost se zajišťováním obrany státu a určitou vypovídací hodnotu o zajišťování obrany státu, je povinno podle § 8 odst. 2 zákona č. 153/1994 Sb. takové informace předat oprávněným osobám bezprostředně, a to i příslušnému členu vlády, v tomto případě ministru obrany. Obdobně je povinno postupovat též v případě, že v souvislosti s plněním svých úkolů zjistí informace, které náleží do působnosti jiných státních orgánů a policejních orgánů, a to za podmínek stanovených § 8 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb. Tento postup je Vojenské zpravodajství povinno dodržet bez ohledu na skutečnost, zda mu byl takový úkol uložen ve smyslu ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. 153/1994 Sb., neboť postačuje, že takové informace, které poskytuje oprávněným osobám nebo státním orgánům, byly získány v průběhu plnění úkolu vyplývajícímu mu z jeho působnosti podle § 5 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb. V tomto případě není pochyb, že informace obsažené v informační zprávě byly Vojenským zpravodajstvím získány při plnění úkolů zpravodajské služby. Odmítl rovněž názor, že poznámka pod čarou týkající se § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. odkazuje pouze na § 5 a § 8 zákona č. 153/1994 Sb., neboť poznámka pod čarou nemá normativní povahu. Proto plnění úkolů zpravodajských služeb nelze zužovat pouze na citovaná ustanovení zákona č. 153/1994 Sb., ale je nutno přihlédnout i ke specifickým způsobům získávání informací a specifickým prostředkům používaných zpravodajskými službami. Samotný zákon č. 153/1994 Sb. předpokládá používání specifických prostředků získávání informací zpravodajskými službami podle zvláštních zákonů. V podmínkách Vojenského zpravodajství jde o zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění zákona č. 274/2008 Sb. Je nesporné, že tím je splněna podmínka § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb., která je důvodem pro neposkytnutí informační zprávy. Poskytnutím informační zprávy by mohlo dojít k ohrožení zákonem chráněného zájmu, zejména specifických prostředků získávání informací a osob jednajících ve prospěch zpravodajské služby ve smyslu § 7 a § 16 zákona č. 289/2005 Sb., jako nezbytného předpokladu pro naplnění působnosti Vojenského zpravodajství podle § 5 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb.

[4] Ministr obrany proto nepřisvědčil ani argumentaci žalobce, že nejde-li o utajovanou zprávu ve smyslu zákona č. 412/2005 Sb., pak ani nemůže obsahovat informace, jejichž vyzrazení nebo zneužití by mohlo způsobit újmu zájmům České republiky. Pokud by se jednalo o utajovanou informaci, šlo by o jiný kvalifikovaný důvod pro neposkytnutí požadované informace podle § 7 zákona č. 106/1999 Sb. Ministerstvo obrany správně

požadovanou informaci neposkytlo z důvodu uvedeného v § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb.

[5] Ministr dále dodal, že v době vydání napadeného rozhodnutí existoval i důvod pro odmítnutí poskytnutí informační zprávy podle § 11 odst. 4 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím, nicméně pro odmítnutí postačuje pouze jeden kvalifikovaný důvod. Poukázal na to, že ve věci je vedeno trestní řízení pověřeným orgánem Vojenské policie-oddělení obecné kriminality Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha, zahájené dne 10. února 2011 a informační zpráva je součástí trestního spisu. Požadovaná informace se vztahuje k probíhajícímu trestnímu řízení a představuje skutečnost prověřovanou v rámci tohoto řízení, byť vznikla a existovala původně mimo oblast trestního řízení, a proto nyní s trestním řízením souvisí. V průběhu vedeného trestního řízení mohou a měly by být poskytnuty pouze takové informace, které jej nemohou ovlivnit, v opačném případě by mohlo dojít k narušení, zmaření či ohrožení účelu sledovaného trestním řízením. Náležité objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení je veřejným zájmem na naplnění účelu trestního řízení. Proto omezení práva na informace podle § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. nelze považovat za rozpor s Listinou základních práv a svobod (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2009, č. j. 6 As 18/2009-63). Současně uvedl, že omezení práva na informace z důvodu uvedeného v § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. je dočasným omezením, a to až do doby pravomocného skončení trestního řízení, kdy bude dosaženo samotného účelu trestního řízení.

[6] Žalobu proti rozhodnutí ministra obrany Městský soud v Praze zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. Ve shodě s žalovaným i ministrem obrany dostatečným důvodem pro neposkytnutí informační zprávy shledal důvod vymezený v § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. K opakované námitce proti aplikaci tohoto ustanovení, totiž, že představuje výjimku z povinnosti poskytnout informaci, kterou je nutno vyložit restriktivně, městský soud poukázal na specifický charakter činnosti zpravodajských služeb, především značnou míru neveřejnosti této činnosti, což až na výjimky vede k omezení přístupu k informacím. Je-li úkolem Vojenského zpravodajství získávání, shromažďování a vyhodnocování informací důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky, je nutnost omezení přístupu veřejnosti k informacím souvisejícím s touto činností zřejmá. Nejde jen o informace touto činnosti získané, ale i o informace o samotném výkonu této činnosti, tedy o konkrétních úkolech, o jejich zaměření, průběhu a jejich plnění, a též o poznatcích o této činnosti z hlediska efektivity, personálního a organizačního zabezpečení, a podobně. Výraz „informace o plnění úkolů zpravodajských služeb“, použitý v § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. nelze proto omezit jen na informace získané činností zpravodajských služeb, ale jde o všechny informace, jež se plnění úkolů zpravodajských služeb jakkoliv týkají. Poznámka pod čarou odkazující na § 5 a § 8 zákona č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách nemá normativní charakter a nelze se jí dovolávat v tom smyslu, že by rozsah odkazu omezovala právě jen na označené normy. Městský soud tak nepřisvědčil žalobci, že argumentace žalovaného je rozšiřující, jdoucí nad rámec dotčeného ustanovení.

[7] Shodně s žalobou napadeným rozhodnutím nepřisvědčil žalobci, že informační zpráva měla být odtajněna, a pak by bylo vyloučeno, aby se týkala plnění úkolů zpravodajských služeb, neboť by nemohla obsahovat žádné informace, jejichž zveřejnění by mohlo být na újmu zájmům České republiky. Podle městského soudu § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. kritérium utajovanosti požadované informace nezohledňuje; tím se zabývá § 7 téhož zákona. Není proto rozhodné, zda konkrétní informace je formálně označena za utajovanou nebo nikoliv, ale plně postačuje, že se týká plnění úkolů zpravodajské služby.

[8] Městský soud sice přisvědčil žalobci, že žalovaný nesprávně argumentoval probíhajícím trestním řízením a údajným naplněním důvodu dle § 11 odst. 4 písm. a) citovaného zákona, neboť žalobce nechtěl vědět nic o trestním řízení. Argument trestním řízením však shledal okrajovým a současně nadbytečným, dostatečnou oporu výroku o zamítnutí rozkladu poskytuje překážka dle § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb.

II.
Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu včas kasační stížnost. V ní s odkazem na důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. namítl, že městský soud nesprávně vyložil § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. tak, že dopadá na všechny informace, jež se plnění úkolů zpravodajských služeb týkají. Tím by však byly z poskytnutí vyloučeny i informace týkající se financování činnosti těchto služeb ze státního rozpočtu a takový extenzivní výklad by představoval absolutní a neomezenou výjimku z práva na informace a je nepřípustný. Stěžovatel proto trvá na tom, že omezení práva na informace se podle uvedeného ustanovení týká jen informací o plnění úkolů zpravodajských služeb v rozsahu a mezích § 8 zákona č. 153/1994 Sb., tzn. výsledku plnění úkolu zadaného oprávněným subjektem. Tak tomu v případě požadované informační zprávy nebylo.

[10] Opakovaně stěžovatel tvrdí, že požadovaná informační zpráva měla být odtajněna. Městský soud sice správně konstatoval, že kritérium utajovanosti se výslovně v § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. nezohledňuje, podle názoru stěžovatele však má vliv na posouzení konkrétní věci. Pakliže informace nepodléhá utajení, pak by se neměla týkat informací o plnění úkolů zpravodajských služeb; utajení či neutajení informace je tak významnou indicií pro posouzení, zda je či není naplněna výjimka z jinak obecného práva na svobodný přístup k informacím. Pokud by se informační zpráva měla týkat plnění úkolů zpravodajských služeb a byl by dán veřejný zájem na utajení úkolu i informace, pak by nemohlo dojít k jejímu odtajnění. Utajovanou informací je dle § 2 písm. a) informace, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem, definovaný v § 2 písm. b) téhož zákona, nevýhodné. Požadovaná informační zpráva tak dle stěžovatele nemůže obsahovat žádné informace tohoto druhu.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti k opakované argumentaci stěžovatele znovu zdůraznil závěry uvedené v odůvodnění rozhodnutí ministra a ve vyjádření k žalobě s tím, že podmínka pro neposkytnutí požadované informační zprávy dle § 11 odst. 4 písm. c) zákona č. 106/1999 Sb. byla splněna, protože poskytnutím této zprávy by mohlo dojít k

ohrožení zákonem chráněného zájmu, zejména specifických prostředků získávání informací a osob jednajících ve prospěch zpravodajské služby ve smyslu § 7 a § 16 zákona č. 289/2005 Sb., jako nezbytného předpokladu pro naplnění působnosti Vojenského zpravodajství podle § 5 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb. Za nerozhodné proto považuje, zda obsah informační zprávy je nebo není označen za utajovanou informaci dle zákona č. 412/2005 Sb. (kvalifikovaný důvod pro neposkytnutí informace dle § 7 zákona č. 106/1999 Sb.).

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost **není** důvodná.

[14] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné v úvodu odkázat na ustálenou judikaturu soudů rozhodujících ve správním soudnictví i Ústavního soudu, týkající se práva na informace a podmínek omezení tohoto práva (např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2007, sp. zn. 10 Ca 144/2006, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3, 2010, č. j. 1 As 97/2009-119, nález Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2010 sp.zn. Pl.ÚS 2/10). Právo na informace patří mezi základní politická práva (čl. 17 odst. 1 až 5 Listiny základních práv a svobod). Právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Jde tak o jeden z případů výhrady zákona ve smyslu čl. 4 odst. 2 Listiny, podle něhož mohou být meze základních práv a svobod upraveny pouze zákonem a navíc jen za podmínek stanovených samotnou Listinou (omezení tohoto práva proto nemůže být provedeno podzákonným právním předpisem).

[15] Jako výkladové pravidlo pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod platí podle čl. 4 odst. 4 Listiny, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Ústavní soud v této souvislosti mnohokrát judikoval, že rozsah omezení základních práv a svobod je třeba z těchto důvodů vykládat restriktivně.

[16] Rovněž tak jako Ústavní soud i Evropský soud pro lidská práva v případě tvrzeného zásahu státu do základních lidských práv a svobod vychází ze základních premis, a to, zda zásah do takového práva byl učiněn na základě zákona, zda šlo o zásah nezbytný v demokratické společnosti a zda byl zásah přiměřený vzhledem k chráněným právům a svobodám druhých. Na omezení stanovená zákonem (vnitřní úpravou státu) stran výkonu

práva na informace je nutno nahlížet a jejich výklad učinit nejen ústavně konformním způsobem, ale při respektování závazků, k nimž stát přistoupil.

[17] Právo na svobodu projevu zahrnuje i právo na informace dle čl. 10 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb., dále též „Úmluva"). Podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou *nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.* Nutnost restriktivního výkladu zákonných omezení práva na svobodu projevu včetně práva na informace nesporně vyplývá i z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva (dále též „Soud"). Podle něho: svoboda projevu, v podobě, v jaké ji zakotvuje čl. 10, podléhá výjimkám, které ovšem musí být úzce interpretovány, přičemž nezbytnost každého omezení musí být přesvědčivě prokázána. Ověření „nezbytnosti v demokratické společnosti" pro Soud znamená zabývat se otázkou, zda inkriminované „zasahování" odpovídalo na „naléhavou společenskou potřebu", zda bylo přiměřené sledovanému legitimnímu cíli a zda jsou důvody, na něž se odvolaly vnitrostátní orgány pro jeho ospravedlnění, „relevantní a dostatečné" (např. Nilsen a Johnsen proti Norsku, 1999, Lehideux a Isorni proti Francii, 1998, Feldek proti Slovensku, 2001, Jerusalem proti Rakousku, 2001, a další). Úmluva v čl. 17 rovněž stanoví zákaz zneužití práv v Úmluvě uvedených a na druhou stranu i zákaz zneužití omezení těchto práv (čl. 18).

[18] Jak vyplývá z uvedených ustanovení, zejm. čl. 17 odst. 4 listiny a čl. 10 odst. 2 Úmluvy, nikoli každé omezení práva jednotlivce je protiústavní, může zde být naléhavá společenská potřeba, resp. „nezbytnost" právo jednotlivce omezit. Omezení práva na informace dané zákonem v konkrétním případě je tak nutno podrobit testu nezbytnosti tohoto omezení v zájmu respektování ochrany práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti, tzn. jiných vytčených hodnot.

[19] Neposkytnutí požadované informace - tj. informační zprávy pro ministra obrany č. j. D143-6/2006/DP-4730-XI ze dne 30. 4. 2007 ve věci „Situace ve Vojenském zpravodajství – souhrnná zpráva" bylo v daném případě odůvodněno především odkazem na § 11 odst. 4 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím jak žalovaným, tak městským soudem.

[20] Zákon o svobodném přístupu k informacím stanoví v § 7 předně omezení práva na informace z důvodu ochrany utajovaných informací, tj. informací, které jsou v souladu s právními předpisy označeny za utajovanou informaci, k níž žadatel nemá oprávněný přístup. Takovou informaci povinný subjekt neposkytne.

[21] Se stěžovatelem lze souhlasit proto toliko potud, že utajení či neutajení informace v souladu s právními předpisy (konkrétně zákonem č. 412/2005 Sb.) má vliv na posouzení, zda lze požadovanou informaci vůbec poskytnout subjektu, který nemá oprávnění pro přístup k takovýmto informacím. Také proto, jak ze spisu žalovaného plyne, k dřívější nekonkrétní žádosti žalobce ze dne 17. 1. 2011, žalovaný dopisem dne 31. 1. 2011 (jímž

byla současně identifikována původně žadatelem neurčitě označená informace jako dotčená informační zpráva) žadateli sdělil, že je označena stupněm utajení „důvěrné“, dodal, že i kdyby tomu tak nebylo, bránilo by jejímu poskytnutí vzhledem k jejímu obsahu omezení dané § 11 odst. 4 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím.

[22] Neplatí však, že všechny informace týkající se plnění úkolů zpravodajských služeb by měly podléhat utajení v režimu zákona č. 412/2005 Sb., a nepodléhají-li tomuto speciálnímu režimu, není zde důvod odmítnout jejich poskytnutí dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[23] Skutečnost, zda byla v rozhodné době požadovaná informační zpráva odtajněna (k tomu došlo rozhodnutím ředitele Vojenského zpravodajství dne 6. 12. 2010) v daném případě neměla vliv na posouzení zákonnosti rozhodnutí žalovaného o následně podané žádosti ze dne 3. 3. 2011, neboť neposkytnutí informace se opíralo o další omezení práva na informace, zakotvené v § 11 odst. 4 písm. c). Toto ustanovení by bylo obsoletní, pokud by platilo, že všechny informace týkající se plnění úkolů zpravodajských služeb, pokud mají být chráněny z důvodů ústavně konformních, musí podléhat režimu zvláštního zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací.

[24] Zákon o svobodném přístupu k informacím však v § 11 odst. 4 písm. c) stanoví další omezení práva na informace tak, že povinné subjekty dále neposkytnou informace o *plnění úkolů zpravodajských služeb.*

[25] Stěžovatel tvrdí, že žalovaný i městský soud posoudili nesprávně právní otázku, a to zda požadovaná informace podléhala tomuto omezení; sporným učinil výklad rozsahu činnosti zpravodajských služeb spadajících pod pojem *„plnění úkolů zpravodajských služeb“* a opakovaně se dovolával odkazu pod čarou k § 11 odst. 4 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, tj. na § 5 odst. 3 a § 8 zákona č. 153/1994 Sb. s tím, že nad rámec tohoto odkazu učiněný výklad je nepřípustně extenzivní.

[26] Podle § 5 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb.: *Vojenské zpravodajství zabezpečuje informace a) mající původ v zahraničí, důležité pro obranu a bezpečnost České republiky, b) o zpravodajských službách cizí moci v oblasti obrany, c) o záměrech a činnostech namířených proti zabezpečování obrany České republiky, d) o záměrech a činnostech ohrožujících utajované skutečnosti v oblasti obrany České republiky.*

[27] Podle § 8 odst. 1- 5 téhož zákona (*Podávání zpráv zpravodajskými službami a ukládání úkolů zpravodajským službám)* platí, že *(1) Zpravodajské služby podávají prezidentu republiky a vládě jednou za rok a kdykoliv o to požádají zprávy o své činnosti.(2) Zpravodajské služby předávají prezidentu republiky, předsedovi vlády a příslušným členům vlády v případech zjištění, která nesnesou odkladu, informace bezprostředně. (3)Zpravodajské služby předávají státním orgánům a policejním orgánům informace o zjištěních, která náleží do oboru jejich působnosti; to neplatí, jestliže by poskytnutí ohrozilo důležitý zájem sledovaný příslušnou zpravodajskou službou. (4) Vláda a prezident republiky ukládají zpravodajským službám úkoly v mezích působnosti těchto služeb. Prezident republiky ukládá zpravodajským službám úkoly s vědomím vlády.(5)Podávání zpráv, předávání informací a ukládání úkolů podle odstavců 1 až 4 se u Bezpečnostní informační služby uskutečňuje prostřednictvím ředitele této služby a u*

Úřadu pro zahraniční styky a informace a Vojenského zpravodajství prostřednictvím příslušných ministrů. Při předávání informací podle odstavců 2 a 3 se tak může stát i jen s vědomím ředitele Bezpečnostní informační služby nebo příslušného ministra.

[28] Žalovaný, a městský soud jeho závěr aproboval, však správně vyložil, že uvedený odkaz pod čarou jednak nemá normativní charakter, a dále, že pod pojem *„plnění úkolů zpravodajských služeb“* je nutno zahrnout i další výstupy z činnosti zpravodajských služeb (viz bod [3] tohoto rozsudku) a nelze ji „zužovat“ pouze na úkoly zadané oprávněnými osobami dle ustanovení uvedených v odkazu pod čarou, jak tvrdil žadatel, ale je povinností podávat zprávy i o informacích zjištěných zpravodajskou službou samotnou těmto oprávněným osobám, a to bezprostředně. Poskytnutí požadované zprávy pak podle žalovaného (i soudu) bránila nutnost chránit specifické způsoby získávání informací a specifické prostředky používané zpravodajskými službami, jejichž užívání předpokládá zákon č. 153/1994 Sb. a i zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění zákona č. 274/2008 Sb.

[29] Nejvyšší správní soud nemá uvedený výklad za extenzivní. Z předně shora uvedené citace ustanovení pod čarou jednoznačně plyne, že zpravodajské služby, jak žalovaný sám poukázal, v případě zjištění, která nesnesou odkladu, předávají informace bezprostředně. Nemusí jít vždy toliko o informace získané na základě úkolu, uloženého oprávněným subjektem, naopak musí tak učinit vždy, zjistí-li sami např. možné ohrožení utajovaných informací, či kdykoli, kdy jsou oprávněným subjektem požádány o zprávu o své činnosti. Při omezení práva na informace podle dotčeného § 11 odst. 4 písm. c) je nutné vždy vycházet z konkrétní dané věci. Nebylo by lze sice aprobovat toliko obecný poukaz na takto stanovenou výluku z práva na informace, v dané konkrétní věci však vzhledem k obsahu požadované informace podle kasačního soudu šlo o omezení opodstatněné z důvodů žalovaným uvedených, a to pro ohrožení specifických prostředků získávání informací a osob jednajících ve prospěch zpravodajské služby ve smyslu § 7 a § 16 zákona č. 289/2005 Sb.

[30] Lze dodat, že zpravodajské služby plní i další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána (§ 5 odst. 4 zákona č. 153/1994 Sb.). K plnění všech svých úkolů disponuje Vojenské zpravodajství možností využívat specifické prostředky k získávání informací, které upravuje zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství. Podle § 7 odst. 2 tohoto zákona je vojenské zpravodajství povinno zabezpečit ochranu zpravodajských prostředků před vyzrazením, rovněž tak je podle § 16 odst. 3 povinno ochraňovat osobu jednající v jeho prospěch. Dle § 25 tohoto zákona příslušníci Vojenského zpravodajství a každý, kdo plní úkoly podle tohoto zákona, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů Vojenského zpravodajství nebo v souvislosti s nimi. Ministr obrany na žádost orgánů činných v trestním řízení může tyto osoby v potřebném rozsahu mlčenlivosti zprostit; tímto pak není dotčen zákon o ochraně utajovaných informací.

[31] Dle § 19 zákona o svobodném přístupu k informacím „ *Umožnění přístupu k informacím nebo poskytnutí informací za podmínek a způsobem stanoveným tímto zákonem není porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost uložené zvláštními zákony*“. Platí tak obecně (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010 -

86), že informace, na které se vztahuje povinnost zachovávat mlčenlivost, lze poskytnout pouze tehdy, jestliže tomu nebrání některý z důvodů odepření informací (např. ochrana utajovaných informací, ochrana osobnosti, soukromí a osobních údajů, ochrana obchodního tajemství, ochrana důvěrnosti majetkových poměrů a další omezení dle § 11 zákona o svobodném přístupu k informacím).

[32] I když je účelem a smyslem právní úpravy svobodného přístupu k informacím umožnit veřejnou kontrolu výkonu veřejné správy a nakládání s veřejnými prostředky, nelze pominout, že omezení práva na informace o *„plnění úkolů zpravodajských služeb*“ má v ustanoveních zákona o zpravodajských službách a zákona č. 289/2005 Sb. o Vojenském zpravodajství oporu. Specifické postupy, používání zvláštních prostředků, zjištěné informace Vojenským zpravodajstvím, včetně vnitřní organizace a osoby tyto úkoly plnicí, podléhají utajení, výstupy z této činnosti pak zpravidla i utajení dle zvláštního zákona, a proto i zvláštnímu kontrolnímu režimu, který omezenou možnost veřejné kontroly nahrazuje. Specifikem činnosti zpravodajské služby je, že je zpravidla vykonávána utajeně, tedy tak, aby nebyl vně znám její zájem na zjištění určitých skutečností či činnosti osob. Kontrolu činnosti Vojenského zpravodajství, právě z důvodů specifik této činnosti, která nemůže být všeobecně pod „veřejnou kontrolou“, neboť smysl a účel zřízení této zpravodajské služby a plnění jejích úkolů by tak mohly být zmařeny, vykonává proto Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje zvláštní kontrolní orgán. Způsob kontroly vyplývá z § 21 a násl. tohoto zákona.

[33] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že i když je omezení práva na informace dané zákonem nutno vykládat restriktivně, v daném konkrétním případě neposkytnutím informační zprávy nedošlo k vybočení z rámce zákonného omezení daného § 11 odst. 4 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím.

IV. Závěr a náklady řízení

[34] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji zamítl postupem podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.

[35] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu